

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל כא"ב תיאום ובקרה
האגף לחינוך מבוגרים

רמת הבחינה : גמר
מועד הבחינה : חורף תשע"א, 2011
היקף הבחינה : שתי יחידות לימוד
מספר שאלון : 990202

תיכונות
ככה עולים כיתה בחיים

ת ק ש ו ר ת

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה : שלוש שעות
ב. מבנה השאלון ומפתח הערכה : בשאלון זה שלושה חלקים :
פרק ראשון (4x10) - 40 נקודות
פרק שני (5x10) - 50 נקודות
פרק שלישי (5x2) - 10 נקודות
סה"כ - 100 נקודות

- ג. חומר עזר מותר לשימוש : אין
ד. ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר, אך מכוונות לנבחנים ולנבחנות כאחד.

ה. מלאו את הפרטים הבאים :	פרטי מרכז ההשכלה :
מספר נבחן/ת : _____	שם המוסד : _____
שם נבחן/ת : _____	שם היישוב : _____
שם משפחה פרטי	שם מרכז הבחינה : _____
מס ת.ז. <input type="text"/>	

הדבק מדבקת נבחן	הדבק מדבקת שאלון
-----------------	------------------

ב ה צ ל ח ה !

שם המעריך : _____
ציון הבחינה : _____

פרק ראשון (40 נקודות)

קרא את הקטע הבא והשב על ארבע מתוך השאלות 1-5. (לכל שאלה 10 נקודות).

הסיקור התקשורתי של אסון השריפה בכרמל כלל את כל ערוצי הטלוויזיה הישראלית. האסון בו נספו 44 בני אדם, נפצעו 25 איש, כ-20,000 תושבים פונו מבתיהם וכ-40,000 אלף דונם נשרפו, סוקר בלמעלה מ-72 שעות שידור והיה בראש סדר היום הציבורי. במהלך ימי השריפה קיבלנו מפתגי השטח מידע על התפתחות השריפה, על הנזקים, על הקורבנות, על הסיוע האווירי, שהגיע ממדינות שונות, קיבלנו הסבר מפי מומחים שונים על תנאי השטח, על תנאי מזג האוויר, שהקשו מאוד על כיבוי השריפה, ועל הגורמים לפריצתה, ונקראנו לעזור בציוד ובמתן קורת גג לתושבים שפונו מבתיהם. אין ספק שהציבור הישראלי היה מרותק לאותם אירועים. ככל שנסוגה האש המאיימת על הכרמל כך גם דעכו השידורים משם, ואת מקומם תפסו דיונים על מחדל הכבאות במדינה: מי אשם? מי צריך לקבל אחריות ו"ללכת הביתה", והאם תוקם ועדת חקירה? התקשורת עברה לעסוק בנושאים רבים ומגוונים. הנושא כמעט ירד מסדר היום הציבורי. המשפחות השכולות והאזרחים שבינם נשרף נשארים עם האסון האישי שלהם. הם פועלים כדי להבטיח שהאחראים למחדל יישאו באחריות והם שואפים להחזיר את העיסוק בנושא לסדר היום הציבורי כדי לתת פומבי למעשיהם ולקדם את מחאתם.

השאלות:

1. הסבר את המשפט: הנושא היה בראש סדר היום הציבורי.
2. הסבר מהי תיאוריית "סדר יום ציבורי" וכיצד היא באה לידי ביטוי בסיקור השריפה.
3. הסבר אילו תפקידים מילאה התקשורת בסיקור השריפה.
4. הסבר על אילו מרכיבים חדשותיים עונה הסיקור על השריפה בכרמל. (על פי גלטוג ורוגה)
5. תפקידה של התקשורת במשטר הדמוקרטי הוא "כלב השמירה של הדמוקרטיה" – כיצד בא לידי ביטוי תפקיד זה בעיסוק התקשורתי בפרשת האסון בכרמל?

פרק שני (50 נקודות)

ענה על חמש מתוך השאלות 6-13. תשובה מלאה - 10 נקודות.

6. מסרי שכנוע

בקמפיין חדש שיצא בארצות הברית הוחלט שעל קופסאות הסיגריות, לצד האמירה שהעישון מזיק לבריאות, תצורף תמונה של חולה סרטן קשה, תמונה של גופה ועוד תמונות קשות שמטרתן להרתיע מעשנים.

- א. באיזו שיטה משתמש הקמפיין החדש? האם לדעתך שיטה זו יעילה? (5 נק')
ב. מנה והסבר שלוש שיטות נוספות בהן משתמשים כדי לשכנע אותנו לרכוש מוצר. (5 נק')

7. תוכניות מציאות (ריאליטי)

תוכנית הגמר של "מאסטר שף" זכתה לרייטינג (=מדרוג) גבוה במיוחד.

- א. הסבר שני מאפיינים, המתאימים להגדרה של התוכנית "מאסטר שף" כתוכנית מציאות. (5 נק')
ב. הסבר מהו רייטינג (=מדרוג) וכיצד הוא משפיע על לוח השידורים. (5 נק')

8. אתר ההדלפות ויקיליקס חשף רבע מיליון מסמכים הכוללים מברקים שמורים על שירות החוץ האמריקאי, שמקורם ברשת תקשורת פנימית של הממשל והצבא בארה"ב.

הממשל האמריקאי ניסה בימים האחרונים למנוע את פרסום המסמכים בטענה שתוכנם יסכן חיי אדם ויפגע בסדר העולמי.

- א. מהי הדלפה? מה ערכה העיתונאי? הסבר. (5 נק')
ב. מהו החוק בארץ המאפשר קיומן של הדלפות? (5 נק')

9. בעלות צולבת

- א. הסבר מהי בעלות צולבת ותן דוגמא לתופעה מתוך המציאות הישראלית. (5 נק')
ב. הסבר כיצד עשויה הבעלות הצולבת לפגוע בחופש הביטוי בארץ. (5 נק')

10. מפת התקשורת בישראל

בעת סיקור האסון בכרמל שודרו מידי פעם פרסומות בערוץ 2 ובערוץ 10, בעוד שערון 11 שידר ברצף ללא הפסקות.

- א. ציין שני הבדלים בין ערוץ ציבורי לערוץ מסחרי. (5 נק')
ב. מדוע זה חשוב שלצד הערוצים המסחריים יהיה בארץ גם ערוץ ציבורי? נמק. (5 נק')

11. מודל כספי להתפתחות אמצעי התקשורת

במודל כספי ארבעה שלבים : פריצה, התמסדות, התגוננות והסתגלות.

- א. הסבר כל שלב ותן דוגמא. (5 נק')
ב. כיצד לפי המודל ניתן להסביר את שיתוף הפעולה בין העיתונות הכתובה והעיתונות המקוונת? (5 נק')

12. אירוע מדיה

משחק הכדורגל בין ריאל מדריד וברצלונה – "הסופר קלאסיקו" שודר בכל רשתות הטלוויזיה האירופאיות וזכה לצפייה רבה.

- א. ציין שלושה מאפיינים של אירוע מדיה שהתקיימו באירוע זה. (5 נק')
ב. ציין לאיזה סוג מתוך שלושת סוגי אירועי המדיה שלמדת שייך האירוע. (5 נק')

13. עניין ציבורי ועניין לציבור

בפרשת מינויו של ניצב בר לב למפק"ל המשטרה נחשפה מעורבותו בהטרדה מינית. המתלוננת כינסה מסיבת עיתונאים, שבה חשפה את זהותה, ובמהלכה סיפרה על האירועים שהביאו לתלונה.

בעקבות השתלשלות העניינים הוסרה מועמדותו של ניצב בר לב למפק"לות.

- א. האם הידיעה שלפניכם היא "עניין לציבור" או "עניין ציבורי"? בתשובתך הסבר את ההבדל בין שני המושגים. (5 נק')
ב. מהו החוק אשר בגללו הוסתרה זהותה של המתלוננת? (5 נק')

פרק שלישי

הגדרות. יש להגדיר 5 מתוך 8 המושגים הבאים 14-21.
(לכל הגדרה 2 נקודות, סה"כ 10 נקודות):

14. חמשת הממ"ים

15. כפר גלובאלי

16. הצלבת מידע

17. אובדן הילדות

18. מודל קווי

19. זכות הציבור לדעת

20. חוק לשון הרע

21. "רעש" בתקשורת

בהצלחה!